

Torden og lynild

Det går hektisk for sig lige nu, men ikke på et niveau, som kaster de store situationer af sig. I hvert fald ikke nogen, som rammer overskrifterne, eller som jeg kan følge i TV eller på det berømte net. Når den danske tipskupon er nødt til at ty til kampe fra den næstbedste islandske række, siger det vist alt. Og ikke dermed et ondt ord om islandsk fodbold, som kan være rigtig inciterende. Derfor er det også nu, hvor jeg – når disse linjer læses – har tilbragt fire dage på Ærø og Langeland for lige at trække vejret. Klummen er med andre ord skrevet i weekenden. Og derfor er vi også nede i genbruget igen. Store dele af artiklen nedenfor var på banen i 2019.

Men det er jo så heldigt for mig, at der er emner, som i høj grad er sæsonbetonede, og som har det med at vende tilbage år efter år – meget ofte relateret til udefra kommende forhold og da i særdeleshed vejret. Om vinteren handler det om, hvor koldt det egentlig må være, før vi ikke længere kan spille fodbold, om sommeren om, hvornår man kan tillade sig at give spillerne en drikkepause osv. Men der er et emne, som jeg egentlig havde håbet, at jeg havde skrevet om for sidste gang, men jeg er sikker på, at der nok skal komme situationer hen over sommeren endnu en gang – og erfaringerne har vist, at budskabet ikke er sivet helt ind hos alle – nemlig tordenvejr. Rigtig mange kampe bliver helt korrekt afbrudt, udsat eller aflyst på grund af torden og lyn under uvejr, og det er jo glædeligt nok – men selvfølgelig er det den ene kamp, hvor man spiller videre med uvejret fløjtende om ørerne, selv om spillerne så mindeligt beder om at stoppe, der stjæler overskrifterne. Ligesom det ved en generalforsamling ikke er fair fra talerstolen at stå og skælde ud over de mennesker, som ikke er mødt op, er det selvfølgelig på overfladen urimeligt at gøre så meget ud af et enkelt uheldigt tilfælde – men lige akkurat her gælder det, at ét tilfælde bare er ét for mange. Så jeg tager en tur mere i hamsterhjulet.

Fodboldloven giver i paragraf 5 dommeren en forfærdelig masse rettigheder. Én af dem er, at han kan standse, udsætte eller afbryde kampen som følge af en udefra kommende påvirkning. Det kan være stort set alt fra det mere banale som et lysanlæg, der sætter ud, for stor tilskuertilstrømning, så ikke alle kan nå frem, over de mere spektakulære som racistiske tilråb, baneløbere, fyrværkeri og romerlys osv. Men de oftest forekommende er faktisk vejrforhold: kulde, varme, storm, skybrud – og så tordenvejr. Helt specifikt har vi i bemærkningerne til loven skrevet, at **'Specielt omkring tordenvejr er det vigtigt, at dommeren aldrig må tage chancer – hellere afbryde én gang for meget end én gang for lidt, hvis et tordenvejr er under opsejling. Sikkerhed skal altid være det primære hensyn.'**

Efter kampe, hvor der har været problemer, er det helt standard, at man fra både klubside og dommerside tigger og beder om nogle faste regler. Fuldt forståeligt i den retfærdige harme – men de kan dårligt blive mere faste end det her. For det første giver fodboldloven dommeren retten til at skønne, ligesom han skal skønne så meget andet i forbindelse med en kamp, og den kan vi ikke tage fra ham – og for det andet: hvordan pokker skulle sådan et regelsæt se ud? Hvor mange centimeter vand eller hvor tykt et lag is skal der ligge på en bane, for at den er farlig? Hvor mange meter i sekundet skal det blæse, for at det farligt – og hvor tæt på skal tordenvejret være? Det siger sig selv, at det kan man ikke opstille nogen objektive kriterier for, og så er det bedste, man har tilbage, dommerens skøn. Dels vil han også gerne levende hjem, og dels burde det ikke være jordens sværeste skøn at foretage, når der ligger en så klar instruks som den ovenfor citerede.

Er dommeren så endelig kommet dertil, at han vil udsætte eller afbryde kampen, kommer det næste spørgsmål: hvor længe? Og igen er det sådan, at det kan der ikke gives noget éntydigt svar på – andet end dommerens skøn. Det ville da være fint, hvis man kunne hive en fast tidsgrænse ned fra hylden, men sådan er den virkelige verden jo ikke. Selvfølgelig når man på et eller andet tidspunkt dertil, hvor man i rimelighedens navn må sige stop, og her er begge hold typisk med på råd. Det kan handle om så praktiske forhold som transport, og er det en kamp med et pænt antal tilskuere, kan det også handle om sikkerhed, når de skal lodsnes ud igen – for ikke at tale om, hvor længe det er logisk og rimeligt at holde dem hen. Så dommeren skal afbalancere to hensyn her – dels er det hans fornemste pligt at få afviklet kampen, hvis det overhovedet er muligt, og dels skal det ske under forhold, som ikke er farlige. Helt lavpraktisk kan det være en god idé – hvis muligheden er der – at ringe til den lokale vejrstation og høre, om de har et bud på, hvor længe regnvejret, tordenvejret osv. kan tænkes at vare. Har man et tordenvejr, som bare bliver ved med at hænge på samme sted og ikke gør mine til at flytte sig, giver det ikke mening at prøve på at vente, for det var det ikke inden for overskuelig fremtid blevet bedre af. Det er meget lokale forhold, der spiller ind her, så man kan sagtens komme ud for, at det få kilometer derfra kan lade sig gøre at spille med halvanden times forsinkelse – eller bare køre videre.

Jeg prøvede det selv i 2018 år til en Europa League-kvalifikationskamp i Litauen, hvor et hold fra Cypern var på besøg. Ved kampstart rumlede der godt noget torden i det meget fjerne, men det var et skybrud, der gav problemerne og efter en halv times tid havde lagt så meget vand på banen, at spillerne hverken kunne styre bold eller deres egne bevægelser, så der var virkelig risiko for ledskader. Her gav dommeren – med begge holds fulde velsignelse – op i første omgang, og så begyndte telefonkæderne ellers. Der holdt et chartret fly og ventede på de cypriotiske spillere efter kampen, og det ville også være morderlig synd for de hundrede fans, der var rejst tværs igennem Europa, hvis man var nødt til at give op. I UEFA-regi er det således, at hvis en kamp bliver afbrudt, skal man prøve igen dagen efter. Og her var vejrudsigten stort set af samme kaliber, så alle var fuldt ud indstillet på at prøve. Alene tanken om logistikken ved at skulle forlænge hotelophold, udsætte fly osv. var udmattende. Rent bortset fra, at næste dags vejrudsigt heller ikke gav meget håb. Så efter godt en times pause (og to baneinspektioner undervejs) fik vi startet op igen – og det gjorde regnen minsandten også to minutter efter. Men heldigvis stilnede det hurtigt af, og så kunne man få ryddet banen for vand og tegnet nogle nye streger i pausen, og vi fik en nogenlunde rimelig 2. halvleg. Ikke nogen fodboldmæssig nydelse – men heller ikke farligt. Vi kom igennem til alles tilfredshed – næsten da, for litauerne scorede i sidste minut på noget nær deres eneste skud inden for rammen og vandt 1-0, og så var cyprioterne pludselig ikke så glade mere. Men de satte det dog på plads i returkampen.

Denne historie fra det virkelige liv blot for at illustrere, at det nogle gange kan betale sig (eller være nødvendigt) at vente længe – men det tjener selvfølgelig ikke noget formål, hvis der ikke er nogen udsigt til, at tingene bedrer sig, eller holdene f.eks. bor så tæt på hinanden, at alle egentlig hellere vil forsøge sig en anden dag. Helt afgørende her er en tæt kontakt med de to hold, for selv om det i sidste ende er dommerens afgørelse, skulle pokker da stå i at insistere på noget, som ingen andre er interesseret i. Om kampen så efterfølgende skal spilles helt om eller genoptages fra det punkt, hvor man var, er heldigvis ikke noget, som dommeren skal bekymre sig om – det har man turneringsmyndigheder til at afgøre.

Jeg har hørt om kampe, hvor spillerne nærmest tiggede og bad om at få afbrudt kampen, uden at dommeren gjorde det – og det slår mig som decideret usmart. Hvis spillerne ikke længere synes, at det er sjovt at spille fodbold og er bange, så er det ikke lige stedet at insistere på at gennemføre. Rent bortset fra, at det er dødsensfarligt, vil det under alle omstændigheder give en hulens ballade bagefter, selv hvis det går godt. Jeg har ikke styr på de juridiske aspekter i det, men et eller andet sted er man jo dér, hvor dommeren ved sine handlinger udsætter spillerne for fare. Nå ja, og så er det i øvrigt også mod fodboldlovens klare anbefalinger.

Vi tager den lige en sidste gang: der må aldrig nogensinde tages chancer ved tordenvejr, og man skal virkelig sætte overliggeren meget, meget lavt her. Så giver det noget bogholderi bagefter – men vi skulle alle gerne levende fra kampen.